

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Державне і галузеве управління»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність **281 Публічне управління та адміністрування**
Освітня програма “Публічне управління та адміністрування”
Рік навчання 1, семестр 1
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
(120 год), у т.ч.:
лекції – 30 год;
практичні заняття – 30 год;
самостійна робота – 60 год;
форма контролю: екзамен
Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

доцент кафедри публічного управління, менеджменту
інноваційної діяльності та дорадництва, д. держ.упр, доцент
Грищенко Ірина Миколаївна

gryshchenkoiryna@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2151>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Державне і галузеве управління» – оволодіння здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти знаннями державного та галузевого управління з метою набуття слухачами загальних та фахових компетентностей, що сформуєть здатність досліджувати та розв’язувати складні завдання державного та галузевого управління, його інституційного та організаційного забезпечення в системі публічного управління та адміністрування, сформуєть здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння формування та особливостей розвитку державного та галузевого управління, його місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, використання базових знань з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства для розв’язання складних завдань та практичних проблем у сфері управління державою, галуззю, регіоном, територіальною громадою.

Завдання навчальної дисципліни полягає у формуванні в слухачів теоретичних знань та набутті практичних навичок з державного та галузевого управління, що охоплюють три виміри: урядування (governance) - процес колективного вироблення та реалізації стратегічних рішень на основі механізмів консенсусу формування й узгодження політики та координації дій між органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та громадянським суспільством; адміністрування (administration) - чіткий розподіл повноважень і обов’язків між учасниками процесу та інформаційно-комунікативне забезпечення вертикальної та горизонтальної координації дій між суб’єктами урядування; менеджмент

(management) - сукупність процесів, що спираються на інституційну основу адміністрування і спрямовані на забезпечення виконання стратегічних рішень, прийнятих у системі врядування, за рахунок використання раціональних управлінських технологій, методів, засобів і форм управління.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

ПРН 2. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН 13. Організовувати та здійснювати професійну діяльність у аграрній та природоохоронній сферах на основі галузевого підходу та сучасних концепцій управління.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в сфері публічного управління та адміністрування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів управління і характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 04. Здатність удосконалювати й розвивати професійні, інтелектуальні і культурні рівні.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК 07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності (СК):

СК 01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК 02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК 04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК 05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК 07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК 09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК 11. Здатність організовувати та здійснювати професійну діяльність у аграрній та природоохоронній сферах.

Формат вивчення навчальної дисципліни

Змішаний (Blended Learning) – вивчення навчальної дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології (відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо).

Технічне забезпечення /обладнання

При засвоєнні дисципліни використовуються сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються в діяльності органів публічної влади, а для комунікації з викладачем – мобільний телефон та/або комп'ютерна техніка із виходом в глобальну мережу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Змістовий модуль 1. Державне управління. Багаторівневе та мережеве управління				
Тема 1. Теоретичні засади державного управління. Філософія державного управління	4/4	Знати: Основоположні засади державного управління. Основні поняття та категорії державного управління. Розвиток концептуальних ідей державного управління. Основні теорії управління суспільством і державою. Закономірності та принципи державного управління, їх застосування. Вміти: використовувати основні концепції державного управління.	Після самостійного вивчення теми в електронному курсі eLearn підготувати відповіді на 10 запитань для самоконтролю.	5
Тема 2. Напрями змін у державному управлінні	4/4	Знати: Моделі державного управління. Традиційна модель управління. Концепція “ <i>Good Governance</i> ” як основа адміністративних реформ більшості країн світу. Джерела виникнення, основні принципи. Концепція “ <i>New Public Management</i> ”. Концепція сталого розвитку (Sustainable development) як договір про встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. Поняття “сервісної” держави. Теорія публічних послуг. Сервісна концепція управління. Поняття управління за цілями та управління за цінностями. Вміти: адаптувати міжнародно визнані стандарти публічного управління; створювати та /або модернізувати систему управління публічною сферою (або її складовою чи об’єктом управління); організувати діяльність органів публічного управління та організацій різних форм власності. Використовувати: сучасні підходи до державного управління; застосовувати сучасні моделі управління при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.	Колективна робота над ситуаційним завданням	30
			Після самостійного вивчення теми в електронному курсі e-Learn підготувати відповіді на 10 запитань для самоконтролю	5
			Підготовка публічного виступу та презентації до теми	10
Тема 3. Історичні передумови становлення державного управління в Україні	2\2	Знати: історичні аспекти управління на території нинішньої України. Вміти: при забезпеченні державного управління дотримуватися цінностей, традицій, ідеалів, норм і правил поведінки прийнятих у демократичних, правових державах; послуговуватися навичками із застосування при вирішенні проблем державного управління ціннісних та історичних контекстів.	Після самостійного вивчення теми в електронному курсі e-Learn підготувати відповіді на 11 запитань для самоконтролю	5

Тема	Години (лекції/практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		Застосовувати: здатність розвивати і удосконалювати професійний рівень та діяти соціально відповідально й свідомо.		
Тема 4. Інституалізація багаторівневого управління	4/4	Знати: Поняття та сутність багаторівневого управління (multi-level governance). Рівні багаторівневого управління: наднаціональний, національний, регіональний, локальний. Організаційна структура різних рівнів багаторівневого управління. Організаційні та правові основи координації діяльності різних рівнів багаторівневого управління. Моделі багаторівневого управління в умовах децентралізації. Реалізація багаторівневого демократичного управління в європейських державах. Вміти: застосувати навички з координації та взаємодії в умовах багаторівневого управління; адаптувати міжнародно визнані стандарти публічного управління; створювати та /або модернізувати систему управління публічною сферою (або її складовою чи об'єктом управління). Використовувати: сучасні підходи до публічного управління; уміти застосовувати сучасні моделі управління при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.	Після вивчення теми в електронному курсі e-Learn підготувати відповіді на 12 запитань для самоконтролю.	5
Тема 5. Мережеве управління та неурядові структури	4/4	Знати: Поняття та сутність мережевого управління. Ознаки мережевого європейського управління. Агентства як новий інституціональний інструмент політичного управління в ЄС. Горизонтальні взаємозв'язки трансурядових мереж. Вміти: налагоджувати соціальну взаємодію та співробітництво; організувати діяльність органів публічного управління та організацій різних форм власності.	Після вивчення теми в електронному курсі e-Learn підготувати відповіді на 10 запитань для самоконтролю	5
			Поточний модульний контроль	35
Всього за змістовий модуль 1				100
Змістовий модуль 2. Галузеве управління та основні підходи до його організації				
Тема 6. Підходи до досліджень в державному та галузевому управлінні	4/4	Знати: Принцип визначення Парето-оптимуму - ключовий принцип формування політики в публічному управлінні. Програмно-цільовий підхід в управлінні. Системний підхід до управління на рівні регіонів, держави в цілому, управління галузями. Вміти: демонструвати здатність приймати обґрунтовані рішення; визначати показники сталого розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях;	Після вивчення теми в електронному курсі e-Learn підготувати відповіді на 10 запитань для самоконтролю.	5

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління використовуючи системний аналіз і програмно-цільовий підхід на основі командної роботи.		
Тема 7. Інструменти залучення громадськості до державного та галузевого управління	2/2	<p>Знати: Міжнародні документи щодо участі громадськості в управлінні. Рівні участі громадськості в управлінні публічними справами. Умови, що сприяють громадській участі. Інструменти Ради Європи із залучення громадськості до публічного управління (CLEAR). Типи громадської участі. Цільові групи для проведення консультацій з громадськістю. Класифікація заінтересованих сторін (стейкхолдерів).</p> <p>Вміти: забезпечувати належний рівень публічного управління на різних рівнях управління; формувати організаційну, нормативну, інституційну, інформаційну, політичну, кадрову, мотиваційну основу забезпечення публічного управління на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях управління; використовувати навички з консультування та надання роз'яснень і рекомендацій фізичним і юридичним особам з питань функціонування суб'єктів і об'єктів публічної сфери, цінностей, цілей, стратегій, шляхів їх реалізації, діяльності органів публічного управління тощо; створювати та /або модернізувати систему управління публічною сферою (або її складовою чи об'єктом управління).</p>	кейс (колективне вирішення суспільно значимої проблемної ситуації); Після вивчення теми в електронному курсі eLearn підготувати відповіді на 10 запитань для самоконтролю розробка анкети для соціального дослідження думки громадян з нагальних питань життєзабезпечення громади	10 5 10
Тема 8. Колективне, одноосібне та організаційне лідерство в державному та галузевому управлінні	4/4	<p>Знати: Основи лідерства: визначення, типи, класифікація, роль для публічного управління. Основні теорії лідерства. Поняття одноосібного лідерства: основні характеристики та практичні прояви. Колективне лідерство: основні характеристики. Організаційне лідерство.</p> <p>Вміти: мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером; приймати обґрунтовані рішення; налагоджувати соціальну взаємодію та співробітництво; аналізувати розвиток управлінських процесів у публічній сфері, ідентифікувати проблеми та обґрунтовувати необхідність їх вирішення, добирати для цього необхідну та релевантну кількісну і якісну інформацію, робити обґрунтовані та неупереджені висновки.</p>	генерування колективних ідей для досягнення сталого розвитку громади Після вивчення теми в електронному курсі eLearn підготувати відповіді на 10 запитань для самоконтролю	10 5
Тема 9. Командотворення	2/2	<p>Знати: Основи командотворення, типи команд. Організаційні та правові основи координації діяльності суб'єктів та об'єктів публічного управління.</p> <p>Вміти: організувати діяльність органів публічної влади, налагоджувати соціальну взаємодію та співробітництво; застосувати навички з координації та взаємодії; самостійно проводити</p>	мотивування органами місцевого самоврядування мешканців громади для забезпечення благоустрою території	10

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		прикладні дослідження з вирішення складних задач і проблем публічного управління.	Після вивчення теми в електронному курсі eLearn підготувати відповіді на 10 запитань для самоконтролю	5
			Поточний модульний контроль	40
Всього за змістовий модуль 2				100
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо організації навчального процесу:	організація навчального процесу при вивченні навчальної дисципліни «Державне та галузеве управління» здійснюється відповідно до Конституції України , Закону України "Про вищу освіту" , Положення про організацію освітнього процесу у НУБіП України , освітньо-професійної програми підготовки фахівців напряму 281 «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та інших документів щодо організації освітнього та виховного процесу в НУБіП України .
Політика щодо відвідування:	відвідування занять є обов'язковими для видів діяльності, що передбачають формат F2F (Face To Face, очності). За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватись Blended Learning (змішане) або Online Learning (дистанційне) на навчальній платформі Elearn, але з обов'язковим застосуванням дистанційних платформ Webex, Zoom чи Google Meet за погодженням із викладачкою курсу.
Політика щодо взаємодії під час занять у форматі F2F:	зберігати допустимий рівень тиші для роботи в аудиторії; активна участь під час обговорення в аудиторії, відкритість і готовність пізнавати нове, працелюбство, здатність аналізувати матеріал, мати власну точку зору і вміти її обґрунтувати, повага та толерантність до чужої думки; вміти визнавати хибність; панування я-висловлювань при озвучуванні своєї позиції під час аудиторних занять та ми-висловлювань при написанні наукових робіт, знайомство з першоджерелами, рекомендованою літературою, креативність та творчість у всіх видах діяльності. Під час проведення аудиторних занять дозволяється залишати аудиторію на короткий час за потреби і за дозволом викладачки, а також вживати безалкогольні напої.

<p>Політика щодо взаємодії під час занять у форматі online:</p>	<p>відвідувати онлайн заняття згідно розкладу, приєднуватися до зустрічей вчасно, на аватарці фото студента/ки, нік – його ім'я та прізвище, дотримуватись “ввімкненої камери”, “піднятої руки”, “вимкнення мікрофона” (коли говорить викладач чи колега), вести спілкування у чаті відповідно до теми, задавати запитання по суті лекції чи практичного заняття, дотримуватись культури спілкування, коли звучить сигнал повітряної тривоги чи має місце вимкнення електроенергії застосовуємо алгоритм дій при сигналі “Повітряна тривога” або Тимчасового порядку дій</p>
<p>Політика щодо строків виконання робіт та їх перескладання:</p>	<p>до студентів, які порушують терміни виконання робіт (дедлайни зазначені у розділі «Карта навчальної роботи) без поважних причин, застосовуються штрафні бали (до «-1 балу» за прострочену роботу). Ліквідація заборгованостей із змістових модулів відбувається згідно попередньої домовленості між викладачкою та студентами, що засвідчується відповідним оголошенням https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2151</p>
<p>Політика щодо академічної доброчесності:</p>	<p>порушення академічної доброчесності не толерується. Дотримання академічної доброчесності студентами та відповідальність за її порушення регулюються Положенням про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Використання мобільних пристроїв під час групової роботи на практичних заняттях допускається лише з дозволу викладачки. Використання мобільних пристроїв під час виконання аудиторних контрольних робіт та екзаменів не допускається.</p>

Оцінювання слухачів відбувається згідно Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, затвердженого Вченою радою НУБіП України 26.04.2023 року, протокол № 10. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи R_{HP} (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{дис}}, \quad (1)$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою;
 n – кількість змістових модулів;
 $K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) (або годин), передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;
 $K_{дис} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Максимальний рейтинг слухача з навчальної роботи за двома змістовими модулями з дисципліни “Державне та галузеве управління” може складати:

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (100 \cdot 2 + 100 \cdot 2)}{4} = 70 \text{ балів} \quad (2)$$

Для визначення рейтингу слухача із засвоєння дисципліни **R**_{дис} (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R**_{нр} (до 70 балів): **R**_{дис} = **R**_{нр} + **R**_{ат}.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СЛУХАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ОСНОВНА:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Електронний навчальний курс «Публічне управління» / автор Грищенко І. М. URL : <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2151>
3. Грищенко І.М. Етапи виникнення державного управління. Від теорії до практики в управлінні та врядуванні : матеріали II Всеукраїнського круглого столу, 21 червня 2022 р (до Дня державної служби) / за заг. ред. С.М.Приліпка, І.М. Грищенко. Київ : НУБіП, 2022. 144 с. С. 95-98.
4. Грищенко І. Програма діяльності Кабінету Міністрів України в аспекті консолідації та розвитку української нації. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2020. Вип. 1. С. 33–40. URL: <http://zbirnyk-nadu.academy.gov.ua/article/view/208994/209142>
[DOI 10.36.030/2664-3618-2020-1-33-40](https://doi.org/10.36.030/2664-3618-2020-1-33-40)
5. Практикум з публічного управління та адміністрування : збірник навч. кейсів для професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» / авт. кол. Н. Алюшина, Ж. Кравченко, І. Грищенко, Н. Наулік, Я. Турунен, С. Хаджирадева (заг. ред.) та ін. Київ, Українська школа управління, 2022. 160 с.
6. Грищенко І., Олійник В. Забезпечення рівних можливостей представництва жінок на вищих рівнях прийняття політичних рішень. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. Спецвипуск. 2020. С. 85–90. DOI 10.36.030/2664-3618-2020-si-85-90. URL: <https://zbirnyk-nadu.academy.gov.ua>
<http://academy.gov.ua/pages/dop/198/files/8cb46968-8c1b-41ab-871e-1c220e096705.pdf>
7. Грищенко І.М. Забезпечення стійкості та відновлення територіальних громад шляхом формування резильєнтних компетентностей громадян у період трансформацій та кризових станів : матеріали Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Формування резильєнтних компетентностей здобувача освіти в період трансформацій, сучасних викликів та кризових станів суспільства». Одеса, Видавничий дім «Гельветика», 2023. 188 с. С. 34-38. ISBN 978-617-554-162-3
8. Грищенко І.М., Кіку Я. М. Актуальні питання публічного управління та адміністрування в умовах війни в Україні. Theory and practice of modern science: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 1), April 1, 2022. Kraków, Republic of Poland: European Scientific Platform. P. 27-29. URL : <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/18854>
URL : <https://doi.org/10.36074/scientia-01.04.2022>
9. Грищенко І.М., Сіленко О.С. Прийняття управлінських рішень в умовах воєнного стану. Scientific Collection «InterConf», (107): with the Proceedings of the

12th International Scientific and Practical Conference «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (May 6-8, 2022). Manchester, Great Britain: Peal Press Ltd., 2022. 538 p. C. 201-205. URL : <https://interconf.top/documents/2022.05.6-8.pdf>

10. Gryshchenko, Iryna M., Denysova, Alina V., Ovsianikova, Olga O., Buha, Hanna S., Kiselyova, Elena I. (2021). Means for control over the activities of public authorities by Civic Democratic Institutions: the conceptual framework analysis. *Cuestiones Politicas*, 39(69), 796-813. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.49>
<https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/36329>

11. Gryshchenko, Iryna M., Kruhlov, V., Lypchuk, O., Lomaka, I., Kobets, Y. (2022). Infrastructural Development of Smart Cities as the Background of Digital Transformation of Territorial Units. *Cuestiones Politicas*, Vol. 40, № 73(2022), 233-250. URL: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/38394/42575>
DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4073.11>

12. Gryshchenko, I., Bondar, Y., Serohina, S., Bodrova, I., & Stohova, O. (2022). Building the capacity of territorial communities by revealing their latent potential. *Amazonia Investiga*, 11(53), 45-58. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.5>

13. Gryshchenko, I., Lazor, O., Oliinyk, V., Lazor, O., & Yunyk, I. (2023). Strategic public policy providers in the context of european integration. *Amazonia Investiga*, 12(64), 175-187. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.64.04.17>

14. Gryshchenko, I., Barikova, A., Oliinyk, V., Kozak, I., & Lutsiv, N. (2023). Government financial support for businesses in the period of global threats: Apoyo financiero del gobierno para empresas en el período de amenazas globales. *Cuestiones Políticas*, 41(78), 595-611. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.41>

URL

<https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/40689>

ДОДАТКОВА:

1. Навчальний портал НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Верховна Рада України - <http://rada.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
3. Ліга:Закон – всеукраїнський правовий портал - ligazakon.ua
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://nbuv.gov.ua/>
5. Національна парламентська Бібліотека України - nplu.org